

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

In een eerdere brief (23bb005795) informeerden we u dat er dit jaar geen 10-maandsrapportage wordt voorgelegd en dat de 2^e herziening begroting 2023 gebaseerd is op recentere prognosecijfers dan in het verleden. Daarbij is ook gemeld dat we u voor de raadsbehandeling van de Begroting 2024 en 2^e Herziening 2023 informeren over eventuele ontwikkelingen die tot een onrechtmatigheid bij de jaarrekening zouden kunnen leiden.

Met deze brief informeren we u over deze ontwikkelingen. Een aantal ontwikkelingen vragen een raadsbesluit voor het einde van het jaar om begrotingsonrechtmatigheid te voorkomen. Het raadsvoorstel en bijbehorend ontwerpbesluit hiervoor ontvangt u op 14 november. In de brieven 23bb007075 en 23bb006807 hebben we u reeds geïnformeerd over de gevolgen van respectievelijk de septembercirculaire en het definitief BUIG-budget 2023 en het voorlopig BUIG-budget 2024.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

2^e Herziening Begroting 2023

Toelichting:

Deze brief focust op ontwikkelingen die zonder actie (mogelijk) tot een begrotingsonrechtmatigheid bij de jaarrekening zullen leiden, in het bijzonder een overschrijding van de lasten op het niveau van het begrotingsprogramma. Daarbij is gekeken naar overschrijdingen die ten minste 1% van de begrote lasten van het begrotingsprogramma bedragen, met een ondergrens van € 500k.

In deze brief staan twee soorten ontwikkelingen: onvermijdelijkheden en risico's.

Onvermijdelijkheden betreffen ontwikkelingen waarvan vaststaat dat deze gaan plaatsvinden én waarvan de financiële omvang bekend is. Om onrechtmatigheid te voorkomen, moet de begroting hiervoor worden bijgesteld. Het ontwerpbesluit over deze bijstellingen ontvangt u op 14 november.

De tweede categorie (risico's) betreft ontwikkelingen waarvan nog niet zeker is dat deze gaan optreden en/of waarvan de financiële omvang nog niet bekend is. Voor risico's is het niet nodig om de begroting bij te stellen. Het informeren van de gemeenteraad, via deze brief, is voldoende om te voorkomen dat deze als onrechtmatig worden aangemerkt.

Voor de volledigheid merken we op dat het saldo van alle bijstellingen enkel bestaat uit noodzakelijke bijstellingen om begrotingsonrechtmatigheden te voorkomen aan de lastenkant. Het is geen actualisatie in de volle breedte incl. meevallers en geeft daarmee geen indicatie af van hoe de gemeente er op dit moment voor staat. Bij de jaarrekening maken we de totale balans over 2023 op.

In onderstaande tabellen staan de ontwikkelingen waar we u op dit moment over informeren.

Onvermijdelijkheden

Programma	Bijstelling	Bedrag (*€ 1000)	Toelichting
Algemene middelen	Energietoeslag 2023	57.450	De lasten voor de energietoeslag vallen binnen het programma ASIS. De directe baten (rijksbijdrage) komen via de Algemene Middelen binnen.
Armoede, schuldhelpverlening, integratie en samenleving (ASIS)	Energietoeslag 2023	-57.450	De lasten voor de energietoeslag vallen binnen programma ASIS. De directe baten (rijksbijdrage) komen via de Algemene Middelen binnen.
Dienstverlening	Verkiezingen	-1.000	De materiële en personele kosten bij verkiezingen in 2023 komen € 1,0 miljoen hoger uit dan begroot, mede als gevolg van de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2023
Overhead	Herverdeling clusteroverhead	0	Er dient een bijstelling plaats te vinden op het (BBV) programma Overhead, om administratieve redenen. In totaal gaat het om 8 mln die van de beleidsprogramma's naar overhead wordt verplaatst. Per saldo is dit neutraal.
Stedelijke Ontwikkeling	Grondexploitaties	-10.000	In de 2e herziening is aangegeven dat het verwachte resultaat op de grondexploitaties - € 25 mln bedraagt. De ontwikkelingen op de woningmarkt, zoals de stijging van de hypotheekrente, de hoge bouwkosten, de voorzichtigheid bij investeerders en daling van de woningprijzen hebben tot gevolg dat bouwgronden minder snel worden uitgegeven en dat de uitgifteprijzen onder druk staan. Het sentiment is afgelopen maanden verder verslechtert. In het nog lopende proces rondom de jaarlijkse waardering van de grondexploitatieportefeuille zijn de eerste stappen gezet en is meer duidelijk gekomen op het verwachte resultaat. De inschatting van dit resultaat over 2023 op basis van de nu bekende gegevens is - € 35 mln, dus -10 mln ten opzichte van de 2e herziening, met de notie daarbij dat het proces om te komen tot de waardering van

			de grondexploitatieportefeuille nog doorloopt tot eind 2023. Het verwachte resultaat over 2023 is daardoor, gezien het doorlopende proces, nog met vele onzekerheden omgeven maar het ligt in de lijn der verwachting dat het negatieve resultaat nog substantieel zal oplopen.
Veilig	Nacalculatie VRR 2023	-1.874	Door akkoord te gaan met de 1e begrotingswijziging van de VRR, met hierin het geschetste tekort over 2023, zijn wij er volgens de BBV-regels aan gehouden om het verwachte tekort in 2023 te begroten (voorzichtigheidsprincipe). In de collegebrief van juni 2023 wordt vermeld dat de bijdrage van gemeente Rotterdam op basis van de 1e begrotingswijziging stijgt met € 3.921.219 naar in totaal € 62.650.826 (incl. DVO+). Op basis van de Halfjaar Nota 2023 van de VRR (tevens 2e begrotingswijziging 2023 en 1e begrotingswijziging 2024) is het verwachte tekort naar beneden bijgesteld, waarmee de bijdrage van gemeente Rotterdam stijgt met € 1.874.180 naar € 60.603.787 (incl. DVO+).

Risico's

Bij de risico's wordt in de toelichting waar mogelijk een bedrag of bandbreedte afgegeven. Voor de risico's geldt in zijn algemeenheid dat de verwachting is dat deze mogelijk de 1% van de lasten van het programma overschrijden.

Programma	Risico	Toelichting
Algemene middelen	Verlofsparen	In de nieuwe CAO Gemeenten 2021-2022 is verlofsparen geïntroduceerd. De gespaarde uren worden opgenomen voor het einde van de arbeidsovereenkomst. De omvang is nog niet te kwantificeren. Vorig jaar is besloten om hiervoor geen voorziening te treffen. Dit jaar wordt bekeken of het treffen van een voorziening alsnog noodzakelijk is.
Armoede, schuldhulpverlening, integratie en samenleving	Energietoeslag 2023	Voor de energietoeslag 2023 gaat het Rijk uit van 90% bereik van de inwoners met een laag inkomen. Het toegekende budget is hierop gebaseerd. Vanwege de hogere bereikcijfers in 2022 is het risico aanwezig dat ook in 2023 een tekort ontstaat op de Energietoeslag. Dit is een financieel risico tussen de € 0 - € 8 mln.
Overhead	Activering overhead	Een deel van de overheadkosten wordt geactiveerd op de balans, omdat deze toegeschreven kunnen worden aan investeringen. Wanneer de investeringen minder voortgang maken dan verwacht (planningsoptimisme) leidt dit ertoe dat er minder overheadlasten aan investeringen toegerekend kunnen worden dan verwacht. Daardoor ontstaat er een overschrijding op het programma overhead. Omdat er aan het eind van het jaar altijd een administratieve inhaalslag plaatsvindt is de grootte hiervan nog lastig in te schatten.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

De financiële consequenties staan in de tabel eerder in deze brief. In een raadsvoorstel en ontwerpbesluit dat u op 14 november ontvangt zal u worden gevraagd om in te stemmen met de ontwikkelingen die vragen om een bijstelling (1^e tabel). Het saldo hiervan gaat ten laste van de algemene reserve. Op dit moment tellen deze bijstellingen op tot per saldo € 12,9 mln.

Mogelijk doen zich tussen het aanbieden van de informerende brief en het voorleggen van het raadsvoorstel nieuwe majeure ontwikkelingen voor. Indien aan de orde zullen wij u hierover bij de aanbieding van het raadsvoorstel aanvullend informeren.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Rozen

De burgemeester,

A. Aboutaleb